

Premie för tjänstepensionsförsäkring – rätt beskattningsår

Av direktören jur kand Sven Hallgren.

I företagsskatteberedningens delbetänkande ”Fåmansbolag” (SOU 1975: 54) redovisas på sid 127–128 ett förhandsbeskedsärende och ett par fall i kammarrätt resp länsskatterätt i ovannämnda fråga. Riksskatteverket har inte publicerat detta ärende. Även om frågan framdeles kan komma att regleras genom lagstiftning, torde den vara av ett visst temporärt allmänt intresse för en del skattskyldiga och kanske även för vissa av dem som sysslar med taxering. Nedan återges därför beredningens referat av förhandsbeskedet jämte några kommentarer innefattande bl a hänvisning till ytterligare ett av beredningen inte redovisat, kammarrättsmål i vilket prövningstillstånd inte meddelats.

”Frågan om rätt beskattningsår har 1974-02-14 varit föremål för prövning av regeringsrätten i ett förhandsbeskedsärende. Ett enmansbolag med räkenskapsår per 30 juni hade för avsikt att bereda aktieägaren och tillika företagsledaren pension genom att denne tecknade pensionsförsäkring som skulle betalas av bolaget. Frågeställningen var om bolaget skulle medges avdragsrätt för det beskattningsår som gick till ända 30 juni det aktuella året om bolagets styrelse före utgången av räkenskapsåret fattade beslut om en bindande till innehålllet bestämd pensionsutfästelse till aktieägaren och bolaget skuldförde ett belopp motsvarande den första årspremien för en pensionsförsäkring. Före tidpunkten för avlämnande av bolagets självdeklaration skulle försäkring tecknas och premien erläggas. Försäkringsbrevet skulle dateras antingen den dag brevet utfärdades eller – genom teknisk andedatering – en månad före räkenskapsårets utgång. Riksskatteverket fann att avdrag kunde medges under vissa förutsättningar. Bolagets utfästelse till bolagsägaren skulle vara oåterkallelig och omedelbart förfallen till betalning. Den skulle vidare innehålla utfästelse för bolaget att teckna en till beloppet preciserad pensionsförsäkring och senast per bokslutsdagen delges aktieägaren. Denne skulle senast vid samma tidpunkt förbinda sig att acceptera pensionsförmånen. Slutligen krävdes att premien erlades senast den dag bolaget hade att avlämna självdeklaration. Taxeringsintendenten anförde besvär häröver och menade att frågan om avdragsrätt för en utfästelse av det slag det här gällde och under de förutsättningar som angetts i ansökan inte var en periodiseringsfråga utan borde bedömas på grundval av de bestämmelser som uppställts i tryggandelagen om pensionsutfästelser. Eftersom utfästelsen avsåg person med bestämmande inflytande i bolaget förelåg inte avdragsrätt. Vad gäller periodisering av pensionsförsäkringspremier uttalade intendenten, att någon kostnad inte kan anses uppkomma förrän försäkringen tecknats med försäkringsbolaget. Besvären lämnades utan bifall av regeringsrätten.”

Beredningen tillägger följande:

”Utgången av förhandsbeskedet innebär att man uppställt vissa krav för att en utfästelse om pensionsförsäkring skall anses bindande för bolaget. Där-
emot ingår inte bland förutsättningarna att någon försäkring verkligen tecknats
och förfallit till betalning per bokslutsdagen. I praktiken föreligger därför
fortfarande möjligheten att utnyttja försäkringspremier för vinstreglering.
Visserligen förutsätter detta antedatering av de handlingar bolagsägaren upp-
rättar mellan sig själv och bolaget. Någon svårighet att i efterhand upprätta
protokoll från en fingerad bolagsstämma eller ett styrelsesammanträde och
erforderliga avtal föreligger ej. Att man inte är främmande för sådana åtgärder
framgår t ex av det ovan relaterade förhandsbeskedet där ”teknisk
antedatering” av försäkringsbrevet direkt angetts som ett alternativ i ansökan.

Förhandsbeskedet har inte publicerats och har därför inte bringat klarhet
i rättspraxis. Att rättsläget är oklart framgår bl a av ett par domar i under-
instanserna under år 1974.”

Härefter redogör beredningen för ett kammarrättsmål (Göteborg
1974-10-30) där avdrag på ”gamla” räkenskapsåret vägrades och ett läns-
skatterättsärende (Stockholm 1974-09-17) med motsatt utgång.

Det bör emellertid tilläggas, att ett fall av liknande slag avgjorts av kammar-
rätten i Stockholm (1973-09-11, nr 5876-1972) med enahanda utgång som
i förhandsbeskedsärendet. Regeringsrätten har inte meddelat prövningstillstånd
i detta fall.

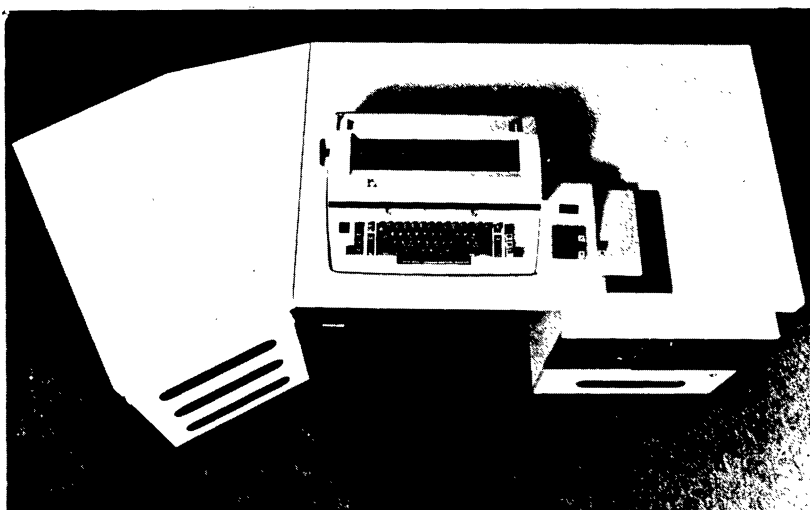
Man borde härav vara berättigad dra den slutsatsen, att regeringsrätten
anser avdragsrätt på ”gamla” räkenskapsåret föreligga i sådana fall, där de
i förhandsbeskedsärendet (resp i det sistnämnda kammarrättsfallet) angivna
förutsättningarna är uppfyllda.

I detta sammanhang må något beröras beredningens uttalande om ”teknisk
antedatering” av försäkringsbrev. En sådan antedatering har ingen avgörande
betydelse för skattefrågan. I försäkringsbrevet brukar nämligen i sådana fall
anges även det datum då försäkringsbrevet faktiskt utfärdats. ”Antedate-
ringen” anger den dag, från vilken försäkringsförhållandet börjar löpa. An-
ledningen till sådan antedatering är att i fortsättningen få rätt periodisering
av förnyelsepremierna vid försäkring med årlig premiebetalning. Utan sådan
åtgärd skulle man bli nödsakad att skuldföra förnyelsepremien varje år under
premiebetalningstiden. Antedateringen är således ingalunda någon åtgärd
avsedd att inverka på beskattningen.

Det må slutligen tilläggas, att den på SOU 1975: 54 grundade propositionen
1975/76: 79 om beskattning av fåmansbolag inte innehåller något förslag till
reglering i lag av ovan berörda fråga. Visserligen föreslås en bestämmelse i anv.
till 41 § KL att ”avdrag för tantiem eller liknande ersättning från fåmansbolag
till företagsledare eller honom nästående person” skall få åtnjutas först under
det år då utbetalning skett. Denna bestämmelse kan dock inte anses innefatta
premie för tjänstepensionsförsäkring. Enligt beredningen avses med ”tantiem
eller liknande” sådana poster som ”löneskuld, lönetillägg, extra lön, tantiem,
provisionsskuld och liknande”. Pensionskostnader beröres inte alls av bered-
ningen i detta sammanhang.

ESSELTE SCRIBONA 150

Den automatiska skrivmaskinen med arbetsminne och externminne. Externminnet är på skiva med en kapacitet för inte mindre än 385.000 tecken eller 200 A 4 sidor. Återsökning över vanligt tio-tangentbord eller via optisk markeringsläsare.

JA TACK, JAG VILL VETA MER OM SCRIBONA SKRIVAUTOMAT

Namn

Företag

Adress

Postadress

Telefon

ESSELTE SYSTEM
Avd. Ordbehandling
Box 140
161 26 BROMMA